prosto ▪
przystępnie ▪
praktycznie ▪

Jestem rodzicem dziecka z dysleksją

Najważniejsze informacje i wskazówki dla rodzica oraz praktyczne ćwiczenia do pracy z dzieckiem

Opracowanie Marta Badowska

METODA ORTOGRAFFITI

METODA ORTOGRAFFITI

- zalecana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej do indywidualizacji pracy z uczniami z trudnościami w uczeniu się czytania i pisania
- rekomendowana przez Polskie Towarzystwo Dysleksji i konsultowana przez prof. Martę Bogdanowicz – wybitny autorytet w dziedzinie dysleksji
- umożliwia realizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z najnowszym Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej, które weszło w życie 1 września 2017 r.

Co roku prawie 40 tysięcy uczniów uczy się czytać i pisać Metodą Ortograffiti! Dziesiątki tysięcy nauczycieli wykorzystuje ją w praktyce.

ZESTAW DLA UCZNIÓW KLASY I

Zeszyty ćwiczeń

Księga Bratka

ZESTAW DLA UCZNIÓW KLASY II

Zeszyty ćwiczeń

Księga Bratka

ZESTAW DLA UCZNIÓW KLASY III

Zeszyty ćwiczeń

Księga Bratka

Pomoce terapeutyczne

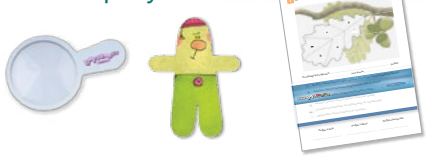

SERIA ORTOGRAFFITI

- dla uczniów z trudnościami w uczeniu się ortografii

- dla uczniów z trudnościami w uczeniu się matematyki

- dla uczniów z dysgrafią

Wstęp

Drogi Rodzicu, Drogi Opiekunie. Oddajemy w Twoje ręce tę krótką publikację, aby pokazać Ci, czym dokładnie jest dysleksja, co kryje się pod skomplikowaną nazwą **specyficzne zaburzenia w uczeniu się** oraz jakie z tego płyną wnioski dla Ciebie i Twojego dziecka. Chcemy Ci pokazać, że kłopot, z jakim się zmagacie, przy stosowaniu odpowiednich metod, może okazać się nie tylko sprawą możliwą do okiełznania, ale także szansą na ciekawą, kreatywną przyszłość. Wasza wspólna praca będzie polegała na usprawnianiu funkcji uczestniczących w czynnościach czytania i pisania: wzrokowo-przestrzennych, słuchowo-językowych, motorycznych. Istotne jest, by wykonywać takie ćwiczenia, które równocześnie rozwijają wszystkie wymienione funkcje. Ćwiczenia te muszą być też systematyczne. Wiemy, że przygotowanie takiego zestawu ćwiczeń wymaga specjalistycznej wiedzy, dlatego doskonałym i sprawdzonym rozwiązaniem jest stosowanie publikacji z serii Ortograffiti, które doskonale nadają się do samodzielnej pracy dziecka w domu pod kierunkiem rodzica. Zapraszamy do zapoznania się z Metodą oraz z publikacjami Ortograffiti na stronie ortograffiti.pl.

DOWIEDZ SIĘ

Jeżeli zaczniesz poszukiwać tej jedynej, właściwej definicji dysleksji, może się okazać, że otrzymasz bardzo wiele różnych określeń, a niektóre z nich będą zawiłe i skomplikowane. Nic dziwnego – nie od dzisiaj naukowcy starają się ten problem sformułować jak najdokładniej. Najprościej będzie, jeżeli specyficzne zaburzenia w uczeniu się zdefiniujemy jako trudności, które powodują, że niektórym osobom wielki kłopot sprawia nauczenie się płynnego czytania i pisania, czasami także liczenia. Osoby z dysleksją napotykają na trudności poznawcze w zakresie m.in. zapamiętywania informacji przeczytanych i usłyszanych oraz przypominania sobie elementów już wcześniej wyuczonych. Te wszystkie kłopoty mogą mieć różne nasilenie i mogą być źródłem stresu i frustracji związanych z trudnościami w nabywaniu wiedzy.

Specyficzne zaburzenia w uczeniu się objawiają się w formie długotrwałych trudności w uczeniu się, związanych z nabywaniem podstawowych umiejętności w zakresie czytania, pisania, a czasami także liczenia, których nie można wyjaśnić brakiem odpowiednich możliwości intelektualnych lub niewłaściwym nauczaniem. Często u osób z dysleksją obserwuje się deficyt szybkiego nazywania, trudności z automatyzacją różnych czynności, zaburzenia funkcji motorycznych i kłopoty z wszelkiego rodzaju sekwencjami i ciągami. Twoje dziecko może mieć kłopot z nauczeniem się liter lub cyfr, a także tabliczki mnożenia lub nawet dni tygodnia w odpowiedniej kolejności. Czasami bywa też tak, że nauczy się czegoś na pamięć, a potem zupełnie nie potrafi sobie tego przypomnieć.

Symptomy dysleksji najczęściej dają się zaobserwować już we wczesnym dzieciństwie, ale zmieniają się one z wiekiem.

Dysleksja rozwojowa jest terminem nadrzędnym dla określenia specyficznych zaburzeń w uczeniu się i mogą się na nią składać:

- **dysleksja** – trudności w czytaniu
- **dysortografia** – brak umiejętności poprawnego ortograficznie zapisywania wyrazów
- **dysgrafia** – nieczytelne lub nieestetyczne pismo
- **dyskalkulia** – specyficzne zaburzenia w uczeniu się matematyki

Z dysleksją rozwojową mogą współwystępować:

- **SLI** – specyficzne zaburzenia językowe
- **zespół Aspergera** – zaburzenie ze spektrum autyzmu
- **ADD** i **ADHD** – deficyt uwagi, często także z nadpobudliwością psychoruchową
- **dyspraksja** – zaburzenie związane z uczeniem się, planowaniem i przewidywaniem ruchu

ZAOBSERWUJ

WAŻNE! Warto również, dla pewności, **wykonać podstawowe badania wzroku i słuchu**, aby upewnić się, że trudności nie wynikają z zaburzenia pracy narządów zmysłów. Ostateczną diagnozę specyficznych zaburzeń w uczeniu się należy uzyskać w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Zanim udasz się tam z dzieckiem, upewnij się, że miało ono szansę poćwiczyć nowe umiejętności i ewentualne kłopoty w nauce nie są skutkiem niewystarczającego treningu.

Czy moje dziecko ma dysleksję?

Istnieje wiele symptomów, które powinny skłonić do bacznej obserwacji dziecka i zastanowienia się, czy nie będzie go dotyczył problem specyficznych zaburzeń w uczeniu się. Każde dziecko jest inne i wyjątkowe, a objawy dysleksji zmieniają się wraz z wiekiem. Niektóre z objawów można zaobserwować już na wczesnym etapie rozwoju dziecka, ale należy też pamiętać, że nie u każdego dziecka pojawią się wszystkie z nich. Podobnie – liczba symptomów nie świadczy o stopniu nasilenia dysleksji.

Symptomy dysleksji u dzieci w wieku przedszkolnym

- opóźniony rozwój mowy
- trudności z wymawianiem dłuższych słów
- ubogie słownictwo i przekręcanie wyrazów
- kłopoty z rymowaniem i uczeniem się na pamięć wierszyków i piosenek
- problem z zapamiętywaniem różnych nazw, cyfr, dni tygodnia
- trudności z zapamiętaniem kolorów i kształtów
- kłopoty w orientacji w przestrzeni i w schemacie ciała
- niechęć do budowania z klocków, układania puzzli, małe sukcesy w tej dziedzinie
- problem z ubieraniem się, zapinaniem guzików i suwaków

Symptomy dysleksji u dzieci w wieku wczesnoszkolnym

- kłopoty z dzieleniem na sylaby i rozróżnianiem głosek w wyrazach
- problemy z poprawnym wymawianiem wielosylabowych słów
- mała precyzja ruchów dłoni, nieumiejętność wiązania kokardki, cięcia nożyczkami po śladzie
- nieprawidłowy uchwyt kredki lub narzędzia pisarskiego
- nieprawidłowy kierunek kreślenia linii i liter
- problem z rysowaniem i odtwarzaniem szlaczków
- mylenie liter kształtopodobnych (m-n-u, p-b-d-g, l-ł-t)
- słaba orientacja w przestrzeni (nad, pod, za, obok) i w czasie (pory dnia)
- słabe zapamiętywanie liter, cyfr i kształtów geometrycznych
- ubogie słownictwo
- liczne błędy gramatyczne
- kłopoty z uczeniem się sekwencji (wierszyki, dni tygodnia, miesiące)

- niskie różnicowanie głosek podobnie brzmiących (z-s, g-k, p-b, t-d)
- nieestetyczne próby pisania
- niska sprawność ręki piszącej
- brak ustalonej stronności ciała i dominującej ręki
- kłopot z opanowaniem zegara
- niska koordynacja ruchowa
- problem z nauczeniem się jazdy na rowerze i łapaniem piłki

Symptomy dysleksji u dzieci starszych (9–12 lat)

- trudności z płynnym czytaniem
- trudności z rozumieniem czytanych treści
- wolne tempo dekodowania wyrazów
- mylenie liter w wyrazach
- nieortograficzny zapis wyrazów
- mylenie znaków i cyfr w matematyce
- kłopoty z podstawianiem do wzoru
- trudności w nauce geometrii i poruszaniu się na mapie
- problem z nauczeniem się tabliczki mnożenia
- zapominanie bieżącej daty i dnia tygodnia
- mała organizacja własna („roztrzepanie")
- zapominanie o zadaniach domowych, klasówkach i sprawdzianach
- niska umiejętność wypowiadania się na piśmie (np. lakoniczne wypracowania)
- mylenie lewej i prawej strony
- mała orientacja na zegarze
- kłopoty z powiedzeniami i przysłowiami
- nieestetyczny zapis w zeszytach
- niska samoocena z powodu słabych osiągnięć w szkole

Symptomy dysleksji u młodzieży

- wolne tempo czytania i nadal brak płynności
- nieprawidłowe odczytywanie słów lub całych informacji
- dalsze trudności w poprawnym zapisie słów
- nieestetyczne pismo, czasami zupełnie nieczytelne
- kłopoty z planowaniem, organizacją i układaniem w sekwencje
- nieumiejętność streszczania tekstu i selekcji informacji
- zwięzłe wypowiedzi pisemne (krótkie, nierozwinięte wypracowania, czasem nie na temat)
- trudności z robieniem notatek i przepisywaniem z tablicy
- unikanie zadań związanych z czytaniem i pisaniem
- słaba pamięć, wolne zapamiętywanie nowych treści
- mylenie niektórych liter lub wyrazów
- kłopot z szybkim nazywaniem przedmiotów lub przypominaniem sobie informacji
- mylenie znaków i symboli (matematyka, fizyka, chemia)
- słaba orientacja na mapie i w przestrzeni
- niska sam oocena z powodu powolnych postępów

U niektórych dzieci mogą wystąpić jeszcze inne, mniej typowe objawy. Jeżeli pojawi się cokolwiek niepokojącego w zakresie szkolnego funkcjonowania dziecka, należy reagować możliwie szybko.

ZDIAGNOZUJ

W pierwszej kolejności warto zwrócić się do szkoły dziecka i tam poprosić o wsparcie w postaci szeroko rozumianej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Objęcie dziecka taką opieką w szkole jest bezpłatne i dobrowolne. Warto zapytać szkolnego pedagoga, psychologa lub wychowawcę klasy o możliwość włączenia dziecka do zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, które mają na celu usprawnianie zaburzonych funkcji i poprawę ogólnego funkcjonowania dziecka w szkole.

Specyficzne zaburzenia w uczeniu się nie zostaną rozpoznane, jeśli Twoje dziecko ma niepełnosprawność intelektualną albo zaburzenia neurologiczne, np. epilepsję czy mózgowe porażenie dziecięce. W takim wypadku dopytaj w poradni o odpowiednie formy pomocy. Niezależnie od tego, ile symptomów dysleksji obserwujesz u swojego dziecka i czy macie już opinię z poradni, czy też jeszcze nie – **najważniejsze zadanie przed Wami jest takie samo: intensywnie i systematycznie pracować w domu** nad problemem.

Dysleksję może stwierdzić tylko wyspecjalizowany zespół w poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Jak pracować z dzieckiem w domu?

CZYTANIE

Czytanie może być ogromną przyjemnością, nawet dla dziecka z trudnościami. Najważniejsze jest wyrobienie odpowiednich nawyków i... czytanie. Już z najmłodszymi dziećmi czytajcie wspólnie jak najwięcej i jak najczęściej. Modne obecnie audiobooki zostawcie sobie na długie podróże samochodem, a w domu sięgajcie po książkę tradycyjną lub e-booki dostosowane do wieku dziecka.

Poćwicz z dzieckiem (s. 17–21)

Czytanie może stać się Waszym ulubionym rytuałem w ciągu dnia, szczególnie jeśli macie na co dzień do zrealizowania masę ważnych zadań. Będzie to moment na wyciszenie i budowanie ciepłej więzi z Twoim dzieckiem.

Z dzieckiem, które już zna litery, możecie czytać w parach. Jest to świetny trening i zabawa w jednym, a dodatkowo naprawdę miły sposób na wspólne spędzenie chociaż kwadransa razem i bez pośpiechu. Pozwól dziecku wybrać książkę, którą będziecie czytali. Świetnym materiałem do czytania w parach jest książeczka „Czytam z Bratkiem", która:
– pozwoli Wam budować poprawną technikę czytania;

– oparta jest o zasadę stopniowania trudności;

– zawiera ciekawe i humorystyczne opowiastki.

Szczegółowe instrukcje dotyczące czytania razem z dzieckiem w młodszym wieku szkolnym znajdziesz na stronie: **ortograffiti.pl**

Ze starszym dzieckiem, także z nastolatkiem, umów się na konkretny czas, który powinien zostać poświęcony na trening czytania każdego dnia. Ważne jest, aby dbać o systematyczność oraz – w miarę możliwości – stałą porę. To pozwoli bez niepotrzebnego stresu kształtować pozytywny nawyk, a zarazem będzie formą zorganizowanej pomocy terapeutycznej. Jeżeli tylko dziecko wyrazi chęć, możecie kontynuować czytanie w parach lub czytanie na raty (raz dziecko, raz dorosły). Koniecznie pamiętajcie o tym, aby rozmawiać o przeczytanych treściach, analizować je i zastanawiać się, jakie wnioski z tego wynikają. Nie ograniczajcie się wyłącznie do lektur szkolnych. Czytanie książek zgodnych z zainteresowaniami dziecka znacznie szybciej przybliży Was do sukcesu.

pozwoli Wam budować poprawną technikę czytania

oparta jest na zasadzie stopniowania trudności

zawiera ciekawe i humorystyczne opowiastki

PISANIE

Przygotowanie do pisania w szkole zaczynamy już z **dzieckiem w wieku przedszkolnym**. Do tego pomocne będą:

- zabawy ruchowe, np. rzucanie i łapanie piłek w różnych rozmiarach,
- malowanie pędzlami i palcami na dużych kartach papieru,
- lepienie z plasteliny,
- budowanie z klocków,
- kolorowanie obrazków,
- wyklejanie konturów różnymi materiałami, np. ścinkami tkanin, sznureczkami, kawałkami podartych gazet, bibułką czy watą oraz nawlekanie korali na sznurek.

Nauczanie wczesnoszkolne to etap większej precyzji ruchów. Możecie kontynuować ulubione zabawy plastyczne z poprzedniego okresu oraz:

- rysować ołówkiem przez kalkę,
- kreślić kształty po śladzie,
- ugniatać papierowe kule jedną ręką,
- uzupełniać niedokończone obrazki,
- odpatrywać ze wzoru,
- układać klocki LEGO,
- przyszywać guziki,
- tworzyć piękne prace z elementów wyciętych po śladzie.

Od klasy czwartej wykorzystujcie nadal aktywności, które znacie z wcześniejszych aktywności na materiale dopasowanym do wieku dziecka.

Spróbujcie wykorzystać dostępne na rynku księgarskim kolorowanki i sięgnijcie po zeszyty ćwiczeń z serii „Od dysgrafii do kaligrafii" **Ortograffiti.pl**

Przeznaczajcie na trening podobną ilość czasu każdego dnia.

Dzieci w każdym wieku zaproście do pomocy w kuchni, niech ugniatają ciasto na pierogi, lepią kotlety, wycinają i dekorują ciasta i ciasteczka. Róbcie ozdoby do dekoracji domu na różne okazje z artykułów papierniczych, modeliny, masy solnej lub gliny.

Tak samo pracujcie z dzieckiem praworęcznym i leworęcznym.

Poćwicz z dzieckiem (s. 22–25)

ORTOGRAFIA

Do opanowania ortografii, ale też do sprawnego uczenia się różnych przedmiotów, potrzebne są dziecku dobrze wykształcone funkcje wzrokowe i słuchowe. Wiele ćwiczeń z tych obszarów możecie z powodzeniem wykonywać w domu, wzmacniając jednocześnie pamięć i koncentrację.

Funkcje wzrokowe

Dzieci w wieku przedszkolnym zachęcamy przede wszystkim do:

- układania puzzli,
- układania klocków typu mozaika,
- układania wzorów np. z patyczków,
- segregowania przedmiotów zgodnie z kluczem, np. od największego do najmniejszego, zgodnie z kolorem lub kształtem,

Poćwicz z dzieckiem (s. 26–29)

- szukania brakujących elementów w obrazkach i różnic pomiędzy dwoma ilustracjami.

Starsze dzieci mogą:

- układać historyjki obrazkowe,
- lepić z plasteliny kształty liter,
- wyszukiwać zbiory wyrazów zaczynających się na podaną literę,
- wyszukiwać i skreślać konkretną literę (np. w przeczytanej już gazecie),
- odnajdywać literę w ciągu innych, podobnych (np. ppppgp).
- nadal układajcie geometryczne wzory mozaikowe, kolorujcie mandale wg wzoru.

Młodzież chętnie trenuje poprzez:

- wyszukiwanie różnic w obrazkach,
- wyszukiwanie konkretnych elementów na ilustracji,
- rozwiązywanie plątaninek i labiryntów.

Wiele takich ćwiczeń znajdziecie w zeszytach Ortograffiti (na dany etap edukacyjny), **Ortograffiti.pl**, gdzie oprócz zadań opracowanych w bardzo sympatycznej konwencji, wykonacie od razu trening ortograficzny dopasowany do wieku dziecka.

Nie zapominajcie o puzzlach, grach ortograficznych i pamięciowych w wersji klasycznej lub elektronicznej, w postaci aplikacji na tablet i smartfon.

Poćwicz z dzieckiem (s. 35–38)

Funkcje słuchowe

Okres przedszkolny bardzo sprzyja rozwijaniu funkcji słuchowych u dzieci i należy koniecznie to wykorzystać. Zadbaj o to, aby razem z dzieckiem:

- śpiewać dużo piosenek,
- uczyć się na pamięć prostych wierszyków,
- grać na różnych instrumentach (zwykły bębenek albo dzwonki to świetna zabawa i trening w jednym), wystukujcie na zmianę rytmy do powtórzenia, nauczcie się grać prostą melodię,
- zwracać uwagę dziecka na spacerze na to, co słychać dookoła – może będzie to świergot ptaków, a może karetka na sygnale albo duży samochód ciężarowy,
- odgadywać źródło pochodzenia dźwięku – opracujcie własną zgadywankę, na przykład bawiąc się butelkami po wodzie wypełnionymi grochem,
- nie zapominajcie o starej zabawie w „głuchy telefon" i szeptaniu sekretów na ucho.

Dzieci na początku edukacji szkolnej na pewno:

- zainteresują się bajkami Bratka (dostępne **multiteka.operon.pl**) – uważne słuchanie bajki, a potem opowiadanie jej treści, wspólna rozmowa na ten temat świetnie kształtują uwagę słuchową, koncentrację oraz umiejętność płynnego wypowiadania się,
- bawcie się słowami, wyszukując w otoczeniu przedmioty na daną głoskę,
- dzielcie wyrazy na sylaby lub głoski krótkie słowa i próbując złożyć je w całość,
- nadal trenujcie rytmiczne zabawy z różnymi instrumentami.

Etap po klasie trzeciej to dobry czas na bardziej zaawansowane zabawy głoskami i wyrazami:

- grajcie w węża słownego – jedna osoba podaje wyraz, a potem każdy z graczy na zmianę wymyśla następny zaczynający się ostatnią głoską poprzedniego wyrazu,
- twórzcie różne słowa zaczynające się na daną sylabę,
- porównujcie długości wyrazów,
- wymyślajcie rymy i rymowanki,
- słuchajcie audiobooków i rozmawiajcie na temat ich treści,
- szukajcie wspólnie wyrazów ukrytych w innych wyrazach (np. adres – dres, kapusta – pusta – usta),
- podawaj dziecku do zapamiętania szeregi tematyczne, np. nazwy owoców – na początek trzy, a następnie cztery, pięć itp., wydłużając ciąg w miarę zapamiętywania słów przez dziecko.

Młodzież zachęcaj do:

- rymowania, podając wyraz, do którego ma znaleźć rym,
- ułożenia wierszyka z podanych np. sześciu wyrazów (może być bardzo humorystyczny),
- dzielenia długich wyrazów na sylaby (np. krakowiaczek, klawiatura),

- szukania słów mało używanych, np. szezlong, lub huncwot i po sprawdzeniu znaczenia używania ich do opowiadania krótkich historyjek,
- układania wyrazów z podanych pomieszanych sylab, np. bek-chle, pa-na-ka,
- głoskowania długich wyrazów, aby dziecko mogło je połączyć w całość, np. e-n-c-y-k-l-o-p-e-d-i-a,
- głoskowania podawanych całych słów (mate matyka, kalambury, szerszenie itp.).

LICZENIE

Matematyka może być ciekawa, o ile dobrze przygotujemy dziecko do liczenia. Obejmuje to nie tylko same cyfry i proste działania, ale wiele innych elementów – od tego, która ręka to prawa, a która lewa, do tego, czy wałeczek ulepiony z plasteliny może stać się kulką i odwrotnie. Wymaga to od dziecka wielu ćwiczeń w formie zabaw i dużo powtórzeń.

Poćwicz z dzieckiem (s. 39–43)

Dziecko w wieku przedszkolnym trenujcie orientację w schemacie ciała i przestrzeni. Dziecko musi wiedzieć, gdzie znajdują się konkretne części ciała u niego i u innej osoby oraz co jest nad nim, co pod nim, a co znajduje się obok. Ćwiczenia, jakie możesz wykonywać z dzieckiem:

- pytaj dziecko często o rzeczy dookoła niego i ich umiejscowienie, zarówno w domu, jak i na spacerze,
- przeliczajcie różne przedmioty, zaczynając od paluszków dziecka, na bułkach przyniesionych ze sklepu kończąc,
- bawcie się w przelewanie wody do różnych pojemników i przesypywanie kaszy,
- wykonujcie prace z plasteliny i mas plastycznych, np. masy solnej,
- kształtujcie orientację w czasie, nazywając pory dnia (np. rano jemy śniadanie),
- segregujcie przedmioty z podziałem na kształt, kolor lub wielkość, wybierając rzeczy podobne pod tym względem lub układając np. od najmniejszego do największego.

Dziecko w młodszym wieku szkolnym

Kontynuujcie zabawy z plasteliną. Lepienie pierogów lub wycinanie ciasteczek foremkami to też dobry trening. Liczcie wszystko, co Wam przyjdzie do głowy:

- dodawajcie do siebie długopisy i kredki, jabłka i pomarańcze albo przybory do czesania włosów,
- używajcie patyczków do liczenia tak długo, jak dziecko potrzebuje z nich korzystać,
- nie zabraniaj liczenia na palcach przy odrabianiu zadania domowego,
- trenujcie nadal orientację w schemacie ciała (także prawo-lewo), przestrzeni (nad, pod, obok) i czasie (rano, południe, wczoraj, pojutrze, w maju itp). Sprawdź w internecie, jak nauczyć dziecko tabliczki mnożenia na palcach.

Przy użyciu linijki lub miarki wykonujcie rozmaite pomiary:

- mierzcie długości przyborów szkolnych, szerokość zeszytów, wymiary mebli w pokoju dziecięcym,
- ćwiczcie pisanie cyfr i wykonywanie prostych obliczeń, kreśląc palcem na tacy z kaszą,
- korzystajcie z edukacyjnych gier matematycznych i grajcie w karty,
- zadawajcie sobie zagadki logiczne, np. *co jest kłujące i żyje w lesie,* albo *co jest z wierzchu twarde, w środku płynne i ma żółte serduszko?*

Dziecko w starszym wieku szkolnym i młodzież

Myślenie matematyczne kształtuje się do dwunastego roku życia. Dlatego też wszelkie zabawy matematyczne i eksperymenty należy powtarzać do tego momentu, do którego są potrzebne. Nadal przydadzą Wam się:

- różnego rodzaju gry, np. w karty,
- wymyślanie zagadek dla drugiej osoby, np. *myślę o przedmiocie, który jest płaski, prostokątny i znajdziesz go u nas w domu,* lub *myślę o zwierzęciu, które ma futro i mruczy.* Jeżeli jest więcej niż jedna poprawna odpowiedź na zagadkę, przedyskutujcie je wszystkie,
- powtarzajcie tabliczkę mnożenia i niezbędne do zapamiętania wzory,

- sprawdźcie styl uczenia się dziecka i zastanówcie się, czy lepiej rapować do rytmu dwa razy *dwa równa się cztery*, czy może wyrysować równania kolorowymi pisakami,
- używajcie mapy do znajdywania różnych punktów i bawcie się w przewodnika – wyznaczcie cel i ustalajcie trasę dotarcia do niego,
- pobierzcie na swój smartfon lub tablet jedną z wielu dostępnych aplikacji matematycznych lub gier logicznych i wyznaczcie konkretny limit czasowy na korzystanie z nich w ciągu dnia,
- sporządźcie domowy plan zajęć i opiszcie dokładne pory wykonywania różnych czynności,
- sprawdzajcie (najpierw wspólnie, a potem pod dyskretnym nadzorem rodzica) poprawność realizacji planu,
- korzystajcie z zeszytów Ortograffiti – *Matematyka bez trudności*, regularnie uzupełniając ćwiczenia,
- nie zapomnijcie o zestawie Ortograffiti – *Gry matematyczne*, który pozwoli łatwo połączyć naukę i zabawę.

STYLE UCZENIA SIĘ

Żeby ułatwić dziecku przyswajanie wiedzy, obserwuj je uważnie i wspólnie z nim zastanów się, jaki jest jego styl uczenia się. Możecie odpowiedzieć na pytania z poniższej tabelki. Pomoże Wam to ustalić, jak najszybciej opanowywać treści szkolne.

1.	Czy lubisz czytać różne teksty, nie tylko literackie?	Tak	Nie
2.	Czy opowiadając o czymś, często gestykulujesz?	Tak	Nie
3.	Czy lepiej rozumiesz instrukcje, które ktoś Ci powiedział, niż te przeczytane samodzielnie?	Tak	Nie
4.	Czy lepiej Ci się myśli, gdy możesz się poruszać?	Tak	Nie
5.	Czy wolisz rozmawiać z kimś, będąc obok, niż przez telefon?	Tak	Nie
6.	Czy lepiej zapamiętujesz, gdy coś Ci jest pokazane, a potem sam/sama możesz spróbować?	Tak	Nie
7.	Czy lepiej zapamiętujesz, jeśli masz coś napisane?	Tak	Nie
8.	Czy szybciej się uczysz, gdy coś słyszysz, niż kiedy coś widzisz?	Tak	Nie
9.	Czy lubisz słuchać, jak inne osoby opowiadają różne historie?	Tak	Nie

Klucz do testu
Styl słuchowy – pytanie 3, 8, 9
Styl wzrokowy – pytanie 1, 5, 7
Styl ruchowy – pytanie 2, 4, 6

Przyznajcie po jednym punkcie za każdą odpowiedź TAK i podliczcie sumę dla danego stylu według klucza. Im więcej punktów w danym stylu, tym silniejszy jest kanał przyswajania wiadomości. Może być tak, że Twoje dziecko uczy się wszystkimi trzema stylami.

Strategie uczenia się dla poszczególnych stylów

Dla słuchowców:

- rymowanie i rapowanie, gdzie tylko się da
- powtarzanie na głos informacji do nauczenia się
- opowiadanie drugiej osobie treści do zapamiętania
- czytanie notatek i treści w różnym stylu, niczym aktor w teatrze
- słuchanie piosenek i audiobooków
- nagrywanie dyktafonem treści i kilkukrotne odsłuchiwanie

Dla wzrokowców:

- stosowanie w notatkach zakreślaczy, pisaków, stempelków i naklejek do zaznaczania ważnych treści
- rozwieszanie fiszek ze słówkami do nauczenia się w różnych miejscach
- tworzenie map myśli, tabelek i schematów rysowanych samodzielnie
- oglądanie filmów w internecie lub telewizji, przekazujących wiedzę z danego zakresu
- układanie krzyżówek i rebusów ze słówkami do zapamiętania

Dla ruchowców (kinestetyków) ważne będą:

- wycieczki do muzeum lub fabryki,
- spacerowanie po pokoju w czasie nauki,
- uczenie się w różnych pozycjach,
- siedzenie na piłce rehabilitacyjnej zamiast na krześle przy biurku,
- prezentowanie tematu z gestykulacją, elementami pantomimy,
- odgrywanie scenek i skeczy dotyczących tematów poruszanych na zajęciach,
- robienie wycinanek, kolaży lub modeli,
- „wydeptywanie" na podłodze kształtów do nauczenia się (mapy, daty, szlaki handlowe).

HIGIENA

Oprócz wykonywania ćwiczeń i systematycznego treningu, dla ogólnego dobrego funkcjonowania dziecka i postępów w pracy kluczowa jest codzienna higiena w zakresie zapewnienia czasu na nocny wypoczynek oraz odpowiednie odżywanie.

Zapotrzebowanie na sen zmienia się z wiekiem dziecka:

- dzieci w wieku 3–5 lat: 10–13 godzin snu na dobę (łącznie z drzemkami w ciągu dnia)
- dzieci w wieku 6–12 lat: 9–12 godzin na dobę
- młodzież w wieku 13–18 lat: 8–10 godzin na dobę

Zdrowa dieta powinna zawierać różnorodne produkty, najlepiej jak najmniej przetworzone, z dużym udziałem świeżych owoców i warzyw. Unikajcie jadania w restauracjach typu fast-food i produktów garmażeryjnych mrożonych, takich jak frytki czy pizza. Jeżeli dziecko nie ma alergii, dobrym źródłem substancji odżywczych będą orzechy i pestki, warto też rozważyć (po konsultacji z lekarzem) suplementację kwasami omega. Słodzone napoje zastępujcie wodą. Nagrodą za zdrowe odżywanie będzie zdrowie i dobrze funkcjonowanie Twojego dziecka.

W zdrowym ciele zdrowy duch. To stare przysłowie miejcie zawsze z tyłu głowy. Ruch, szczególnie ten na świeżym powietrzu, jest bardzo ważny dla rozwoju Twojego dziecka w każdym wieku i dla czynionych przez nie postępów. Pozwala dotlenić organizm, zwłaszcza mózg, a także niweluje napięcia emocjonalne, które mogą się pojawiać w obliczu trudności szkolnych.

Poćwicz
z

8

Wykonaj polecenia.

• Czytając komiks, przypomnij sobie regułę ortograficzną dotyczącą pisowni wyrazów z **ą** i **ę**. Powtórz ją własnymi słowami lub odegraj scenkę.

ZAPAMIĘTAJ! Pisownię wyrazów z **ą**, **ę** należy zapamiętać za pomocą różnych zmysłów i wyobraźni.

• Dopisz wyrazy zdrobniałe. Zaznacz kolorem wąsate litery **ą** i **ę**.

książka _____
pętla _____
pająk _____
wąs _____
bąbel _____
trąba _____

kąt _____
ząb _____
okręt _____
gołąb _____
pąk _____
bąk _____

• Wybierz właściwy podpis zdjęcia i zapisz tę nazwę z pamięci w liniaturze.

rączki raczki

paczki pączki

pąki paki

Nie ma to jak trafiony prezent!

Wykonaj ćwiczenia oczu przed czytaniem.
Przeczytaj sylabami wszystkie wyrazy w linijkach (poziomo).

DAMA	MISY	PAKA	PĄKI	PIJĄ	PARA
KOTY	LEKI	RYBY	KĄSA	MAKI	MĄKA
KULA	LOKI	KOSA	KASA	SOKI	PYTA
RĘKA	POLE	PORA	WĄSY	TULI	DAJE
RANO	ŁAPA	WODA	MAPA	JOLA	SERY

Przeczytaj sylabami, a potem całościowo wszystkie wyrazy w rządkach (pionowo).

dama	misy	paka	pąki	piją	para
koty	leki	ryby	kąsa	maki	mąka
kula	loki	kosa	kasa	soki	daje
ręka	pole	pora	wąsy	tuli	pasy
rano	łapa	woda	mapa	Jola	sery

Przyjrzyj się obrazkowi. Znajdź wyraz, który jest nazwą obrazka.

Uważnie posłuchaj opowiadania Bratka. Samodzielnie przeczytaj kolorowe wyrazy.

Nie ma to jak trafiony prezent!

Oj tam, zaraz koty-psoty! Zbliżały się urodziny Joli. Cała rodzina, czyli rodzice, dziadek, babcia, ciocia i wujek myśleli o urodzinowym prezencie dla Joli.

Nadszedł dzień urodzin i były gorące życzenia. Tak się złożyło, że każdy gość przyniósł ogromny prezent!

– Huraaaa! – krzyknęła radośnie Jola na widok tylu wielkich pakunków, i szybciutko zaczęła zaglądać do pudełek. W pierwszym kartonie był prześliczny białutki kotek. W drugim – łaciaty kotek. W trzecim – dwa koszyki, dwa koce, dwie miseczki i dwie kule do zabawy. Ja natomiast, wiedząc, że Jola uwielbia koty, narysowałem jej dziesięć małych przeuroczych kocurków.

W jednej chwili koty wyszły z pudełek i oczywiście zaczęły harcować po całym mieszkaniu!

– Ale super prezenty! – zawołała entuzjastycznie Jola.

– Ale przecież to… koty-psoty i nie wiem, jak sobie z nimi poradzimy! – skwitowała mama.

Teraz ty przeczytaj zdania, używając wskaźnika.

To są 2 koty Joli: Toto i Mimi. One są parą.

Mimi to taka dama, a Toto goni i kąsa Mimi.

Brawo! W nagrodę za czytanie pokoloruj na kolorowance pole oznaczone numerem 4.

Koty leżą na kocu, a Jola tuli je ręką. Rano daje im sery i ryby. One piją wodę z misy. Koty mają małe kule od mamy Joli.

6. „Ż" niewymienne (część pierwsza); dwuznak „dż"

Ćwiczenie 1

Jaki żywioł jest, twoim zdaniem, najgroźniejszy i sieje największe spustoszenie?

Ćwiczenie 2

► a) Przeczytaj tekst, podkreślając wyrazy z „ż".

Anyżowo tonie! W wyniku pęknięcia zapory miasto pogrążyło się w wodzie. Mieszkańcy apelują o pomoc.

Wszystko rozpoczęło się wczoraj w południe. Służba przeciwpowodziowa zanotowała niebezpieczne pęknięcia na zaporze. Już po godzinie wielka fala pędziła ku miastu. Policjanci wraz ze strażakami dążyli do zabezpieczenia ulic workami z piaskiem, ale ich trud poszedł na marne. Woda natarła na miasto.

Wybuchła panika. Pasażerowie autobusów uciekali w popłochu z pojazdów. Młodzież pomagała starszym ludziom i dzieciom. Szybko uruchomiono punkty sprzedaży wody mineralnej, wydawania ciepłych koców i paczek z żywnością. Strażacy poszukiwali uwięzionych ludzi, kierowcy ciężarówek wywozili z anyżowskiego szpitala ciężko chorych pacjentów. Zwierzęta z miejscowego zoo, między innymi żmije, węże, żółwie, żurawie, żyrafy i żubry, przeniesiono w miejsca, gdzie bezpiecznie przeżyją. Żywioł nie oszczędził również szkół i przedszkoli. Przerwano lekcje, by uczniowie mogli szybko powrócić do domów.

Po kilku godzinach poziom wody powoli zaczął opadać. Ludzie przemierzali ulice na różnych pojazdach pływających. Każdy życzył sobie szybkiego powrotu do domu. Przez cały czas nad miastem latały helikoptery, zabierając poszkodowanych z dachów wieżowców. Widok z góry był żałosny – zalane zabytki, w tym słynne Krużganki, ludzie bez dachu nad głową. Wszystkich życzliwych prosimy: Nie żałujcie pomocy dla Anyżowa!

▶ b) Ponumeruj zdania tak, aby powstał plan zgodny z kolejnością wydarzeń w tekście.

- ☐ Apel do życzliwych ludzi o pomoc.
- ☐ Pomoc udzielana przez młodzież.
- ☐ Odnotowanie przez służby pęknięć na zaporze.
- ☐ Panika wśród pasażerów i mieszkańców.
- ☐ Zabezpieczanie ulic ciężkimi workami z piaskiem.
- ☐ Ratowanie ludzi uwięzionych na dachach wieżowców.
- ☐ Akcja z udziałem kierowców ciężarówek.

Ćwiczenie 3

Wśród wyrazów z „ż" niewymiennym istnieje grupa takich, w których „ż" piszemy w zakończeniach „-aż", „-eż". Są to w większości rodzime rzeczowniki rodzaju żeńskiego i wyrazy pochodzenia obcego w rodzaju męskim. Pisownię tych wyrazów należy zapamiętać!

Pomóż strażakom dostać się na dach wieżowca. Drogę pierwszego wyznaczają rodzime rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na „-aż" lub „-eż", a drugiego – rzeczowniki obcego pochodzenia w rodzaju męskim zakończone na „-aż".

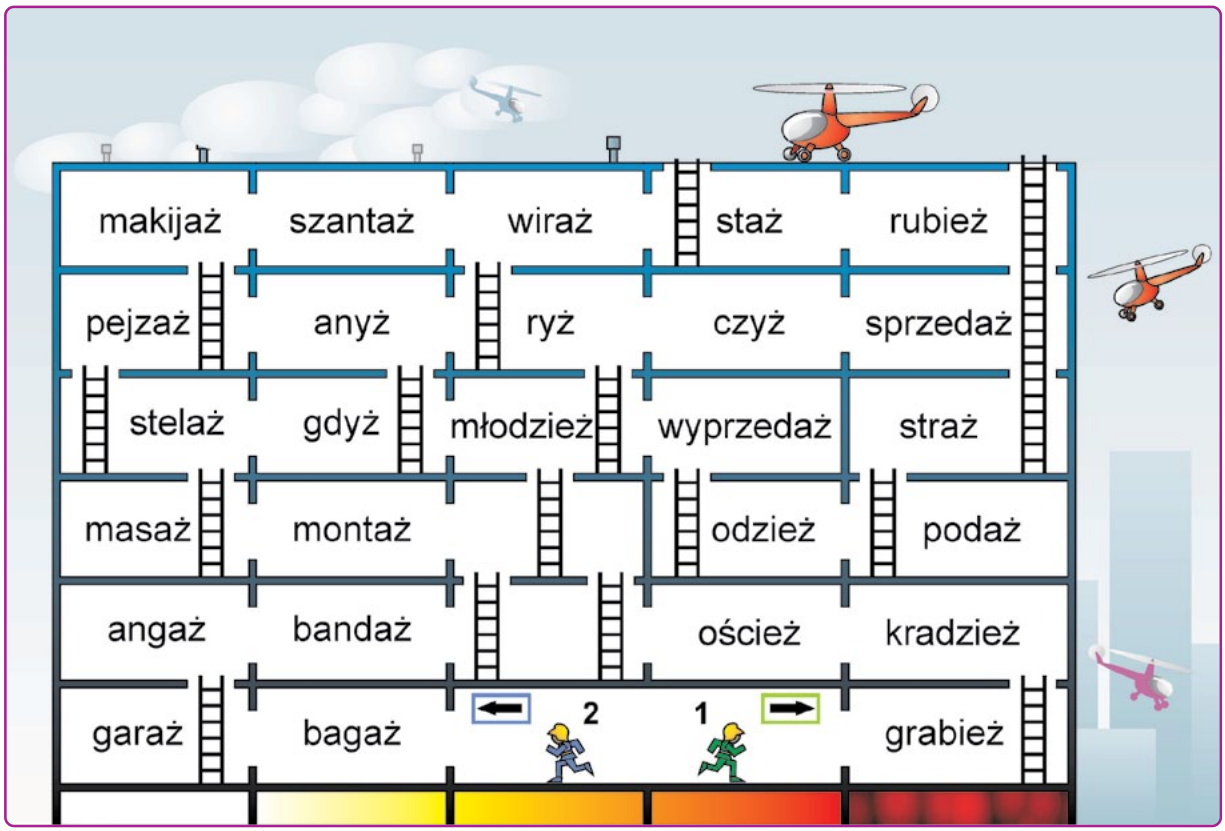

2

Przyjrzyj się uważnie portretom Bratka. Dorysuj na nich brakujące elementy tak, aby każda następna ilustracja była taka sama jak pierwsza.
Jakie uczucie wyraża mina Bratka?

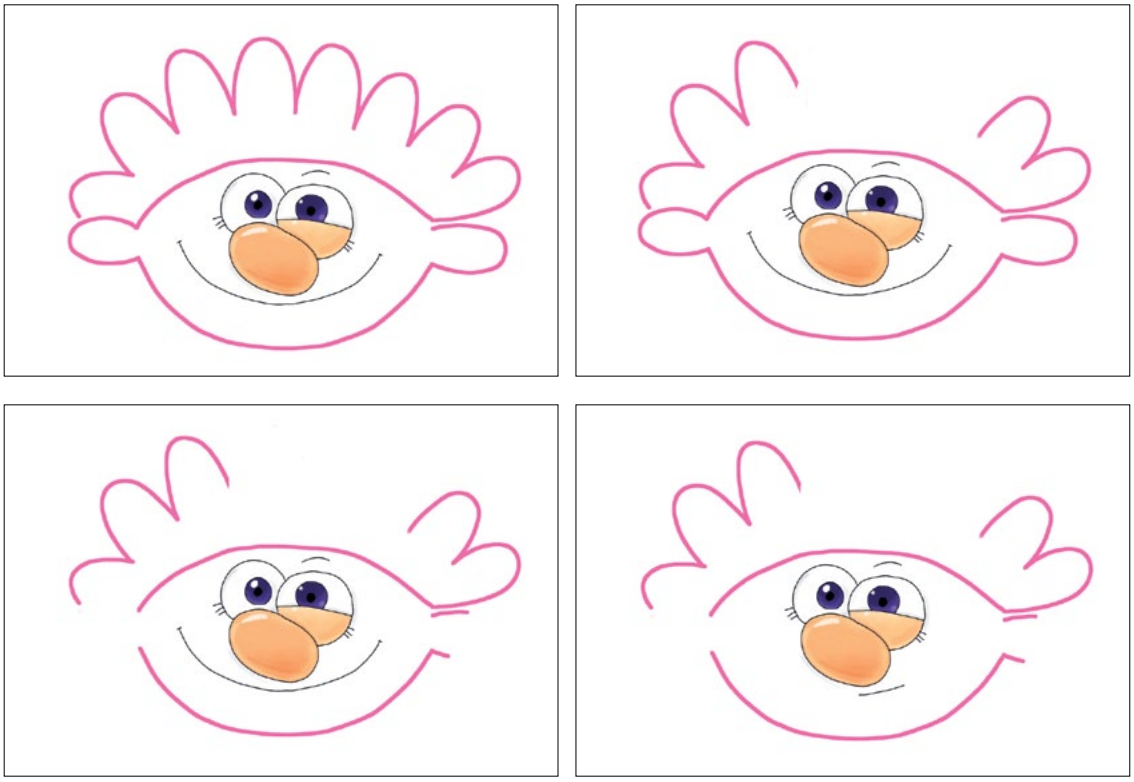

3

Narysuj szympansy, łącząc kropki. Pokoloruj obrazek.

7 Dusi spodobały się klocki z literami pisanymi. Wyszukaj za pomocą lupy litery oznaczające spółgłoski miękkie: **Ś**, **ś**, **Si**, **si**, a następnie otocz je pętlą.

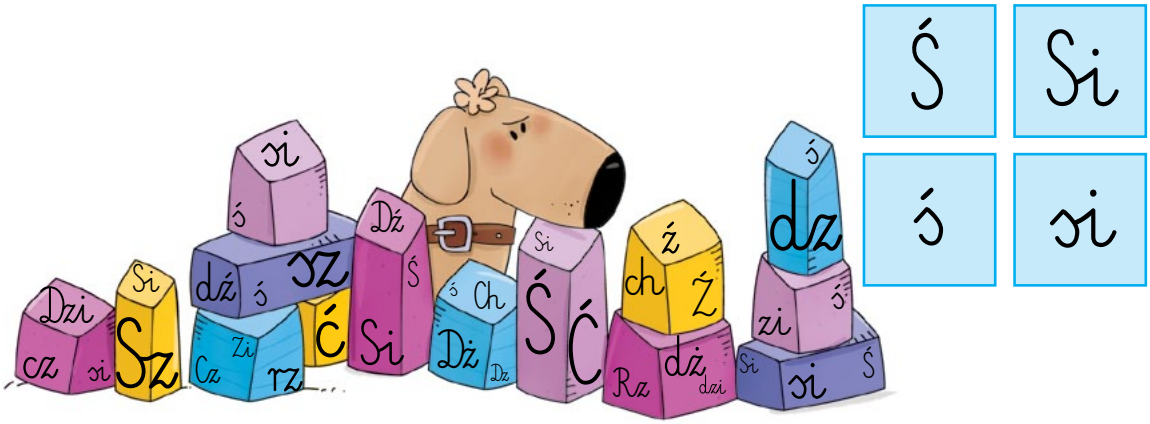

8 Napisz palcem po śladzie litery **ś**, **si**. Zacznij pisać od odcisku palca Bratka, czyli od miejsca nazywanego wejściem do litery.

- Nałóż na kartkę folię. Napisz kilka razy niebieskim pisakiem litery **ś**, **si** po śladzie. Prowadź dłoń zgodnie z kierunkiem strzałek. Na koniec ozdób litery kolorowymi piegami.

9 Napisz po śladzie litery **Ś**, **ś**, **Si**, **si**, na ozdobach choinkowych Bratka.

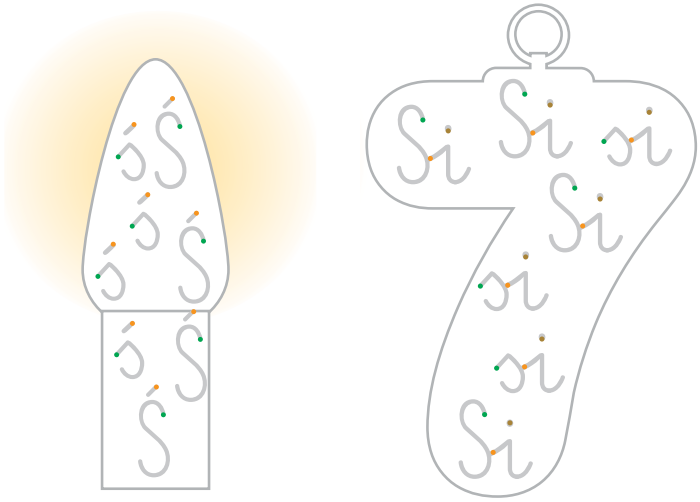

Ćwiczenie 7

▶ a) Czytaj wyrazy, wstawiając „ha” w miejsce kropek.

za….czyć | wa….dło | gra….mka | bła….. | in…lacja | czy….

re….bilitacja | fil….rmonia | wata…. | bo….ter | Pod….le | Sa….ra

▶ b) Przeczytaj jeszcze raz wyrazy z podpunktu a. Następnie zakryj je i zapisz tyle wyrazów, ile udało ci się zapamiętać. Sprawdź poprawność wykonania ćwiczenia.

Ćwiczenie 8

▶ a) Odczytaj wyrazy według szyfru i zapisz je w liniaturze.

	a	b	c	d
1	D	W	Ł	R
2	A	T	U	O
3	Y	H	B	L

3c-1c-2a-3b-3a =

1b-2a-3b-2a-1a-1c-2d =

1a-1d-2c-3b =

1b-2a-2b-2a-3b-2a =

▶ b) Uzupełnij wierszyk kolejnymi wyrazami, które odczytałeś w podpunkcie a. Uwaga! Jeśli to konieczne, zmień formę wyrazów.

postępki to **błazna** sprawa.

waha się tak jak **waga**.

drużynowy spory rozsądzi.

Groźną **watażka** rządzi.

Ćwiczenie 8

▶ a) Zauważ, że w niektórych wyrazach „ż” występujące po spółgłosce „l”, „ł”, „n” lub „r” wymienia się na „g”. Dopisz do podanych wyrazów takie, w których występuje „ż”.

łgać – _____

drgać – _____

skarga – _____

wilgoć – _____

▶ b) Wypisz wyrazy utworzone w ćwiczeniu 8a w kolejności alfabetycznej. Zaznacz w każdym wyrazie spółgłoskę, po której występuje „ż”.

_____

Ćwiczenie 9

Ułóż 4 pytania do podanego zdania. Dla ułatwienia zapisano pierwsze wyrazy każdego pytania.

Państwo Żarłokowie dumnie wkroczyli na prom.

Kto _____

Co zrobili _____

Jak _____

Na co _____

Wyobraź sobie, że znajdujesz się w rakiecie. Pokaż innym, nie używając słów, jakie problemy niesie ze sobą stan nieważkości. Przedstaw czynności, których wykonywanie jest według ciebie najtrudniejsze.

10

Bratek narysował obrazek.

- Przeczytaj zdania opisujące tę ilustrację.
- Podkreśl wyrazy pasujące do reguły: **rz** po literach: **k**, **g**, **p**, **b**, **t**, **d**, **j**, **w**, **ch**.
- Przepisz zdanie, w którym znajduje się najwięcej wyrazów z **rz** po tych spółgłoskach.

Eryk **ujrzał**, że **przejeżdża** **wrzosowy** samochód.

Eryk ma **brzydko** **rozwichrzone** włosy.

Kierowca krzyczy **i trąbi na Eryka.**

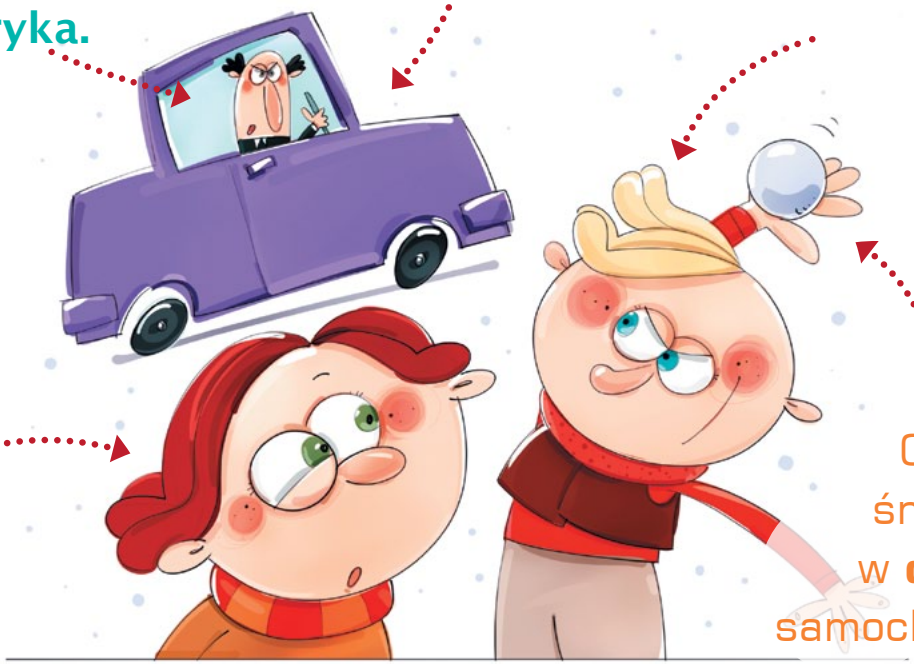

Grześ patrzy na Eryka.

Celuje śnieżką w **drzwi** samochodu.

11

Łamigłówka Bratka

Wykreśl wszystkie wyrazy będące nazwami liczb i odczytaj przestrogę Bratka.

PIĘĆBAWCZTERNAŚCIESIĘSTOBEZPIECZNIEDZIESIĘĆ!

5

Pomóż Bratkowi wyszukać pary takich samych cząstek wyrazów. Połącz pary linią.

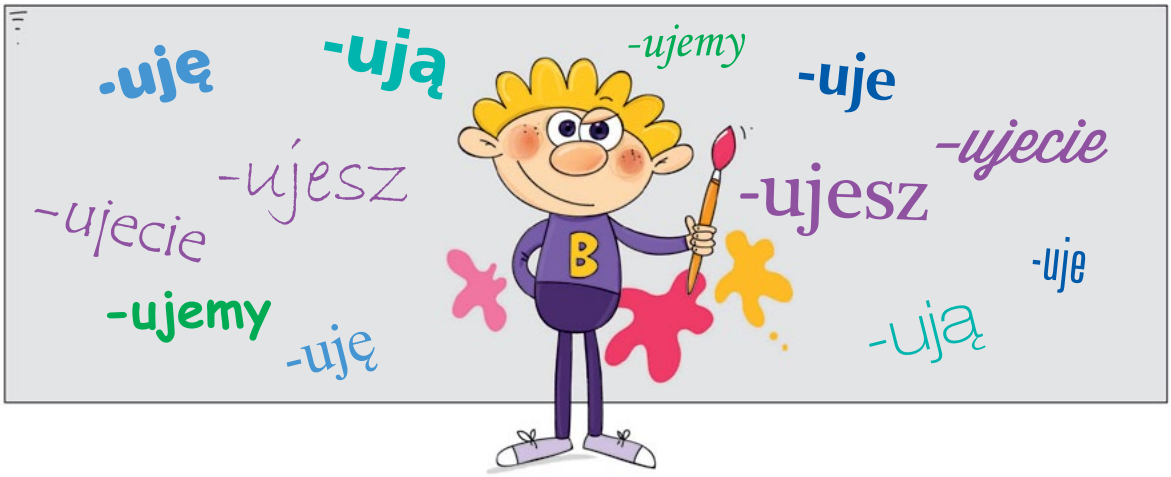

6

Napisz starannie cząstkę **-uje** różnymi kolorami.

• Powiedz na głos, w jakich wyrazach występuje końcówka **-uje**.

7

Wykonaj polecenia.

• Poćwicz przez chwilę oczy. Wyciągnij ręce na boki. Nakreśl oburącz w powietrzu obłoki i słoneczko. Patrząc przed siebie, staraj się obserwować ruchy rąk.

• Przeczytaj wyrazy z radością.

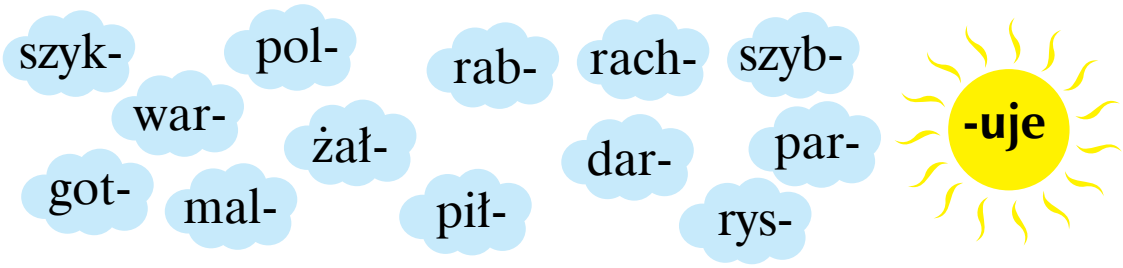

• Wskaż wyraz pasujący do czynności przedstawionej na ilustracji.

Ćwiczenie 14

Przyjrzyj się dokładnie wyrazom z lewej strony. Zapamiętaj jak najwięcej z nich. Zwróć uwagę na intruzów, czyli wyrazy, które piszemy przez „ch”. Następnie złóż kartkę wzdłuż przerywanej linii i podpisz rysunki zapamiętanymi wyrazami. Uwaga! Nie podpisuj ilustracji, których nazwy zawierają „ch”.

herbatniki

helikopter

chrzan

hełm

herbata

chustka

herszt

harpun

hamburger

wachlarz

hipopotam

haki

hamak

harmonijka

haft

herb

hiena

chomik

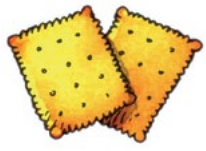

Ćwiczenie 13

Porozdzielaj wyrazy w wężu i wpisz je odpowiednio do tabelki. Dopisz inne wyrazy do każdej z grup.

Rzeczowniki	Czasowniki	Przymiotniki

Ćwiczenie 14

Z liter wyrazu koniuszek ułóż jak najwięcej słów.

Ćwiczenie 15

Do podanych wyrazów dopisz nowe przez usunięcie lub dodanie jednej litery. Zapisz je w liniaturze.

usnąć studnia ucisk

kruszyć płukać pluska

2 Znajdź identyczne wzory jak te, które Dusia i Łatek mają na swoich obrożach. Połącz ołówkiem znalezione wzory z odpowiednią obrożą.

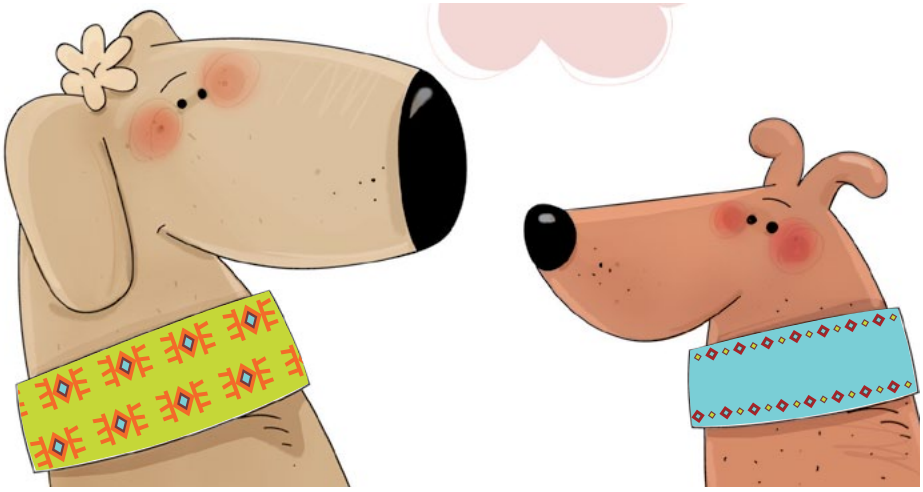

2 Przyjrzyj się zdjęciom i zapamiętaj wszystkie rośliny i zwierzęta, które Bratek sfotografował wiosną w parku. Zakryj je i powiedz z pamięci, a następnie znajdź je na zdjęciu Renaty.

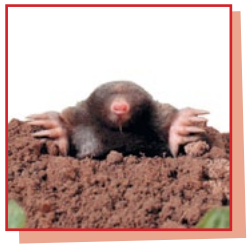

8

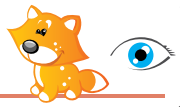

Wykonaj polecenia.

• Poćwicz przez chwilę oczy. Nakreśl nosem w powietrzu duże drzewo tak, jakbyś je rysował na suficie. Uważnie podążaj wzrokiem za ruchem nosa.

• Przyłóż do uszu słuchawki z butelek. Przeczytaj wyrazy w linijkach najpierw sylabami, a potem całościowo w pionowych rzędach.

Daleszyce	Zakopane	Jezioran y	Bojanowo
Kołaczyce	Polanica	Węgorzewo	Kozienice
Czechowice	Katowice	Wadowice	Bogatynia

• Skacz Spaceruchem po sylabach imion. Jaka litera występuje na początku każdego imienia?

Ka	Bo	Ho	Do	Jó	Mi	Ka	We	Bo	Ge	Be	Fi
ro	gu	no	mi	ze	cha	ta	ro	ni	no	re	lo
li	mi	ra	ni	fi	li	rzy	ni	fa	we	ni	me
na	la	ta	ka	na	na	na	ka	cy	fa	ka	na

9

Ułóż z sylab wyrazy i napisz je w liniaturze przy odpowiednich obrazkach.

re	ry	sa	cho	bi	mo	ja	fe	ni	na	dy	rzę

2

Połącz w pary pieski i ich lustrzane odbicia. Masz minutę na wykonanie tego zadania.

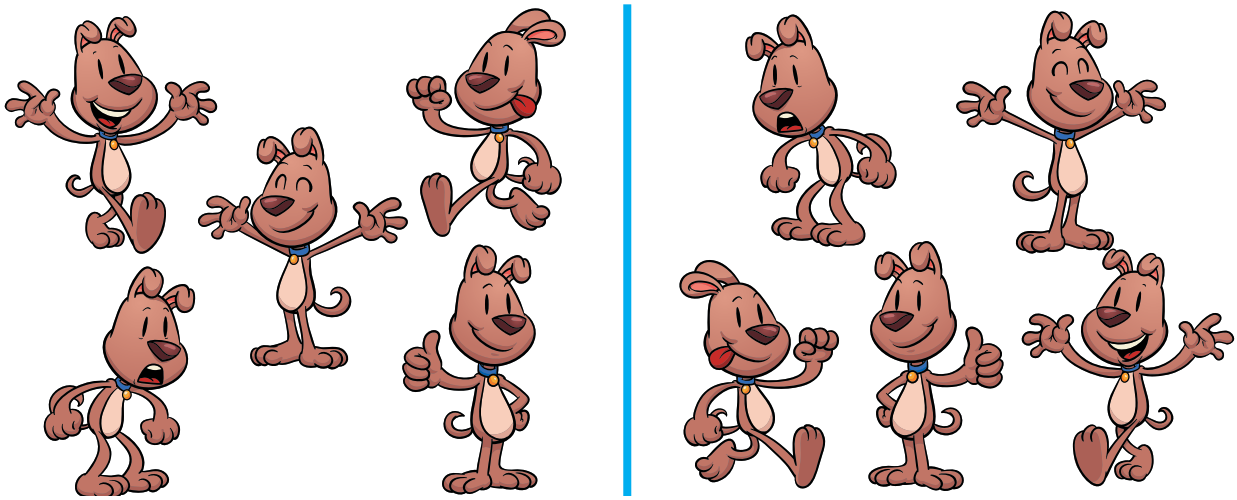

7

Wykonaj polecenia.

- Poćwicz przez chwilę oczy. Nakreśl nosem w powietrzu duże i małe piłki.
- Przeczytaj wyrazy ze słoneczek, naśladując różne głosy kibiców (cienkie, czyli wysokie i grube, czyli niskie).

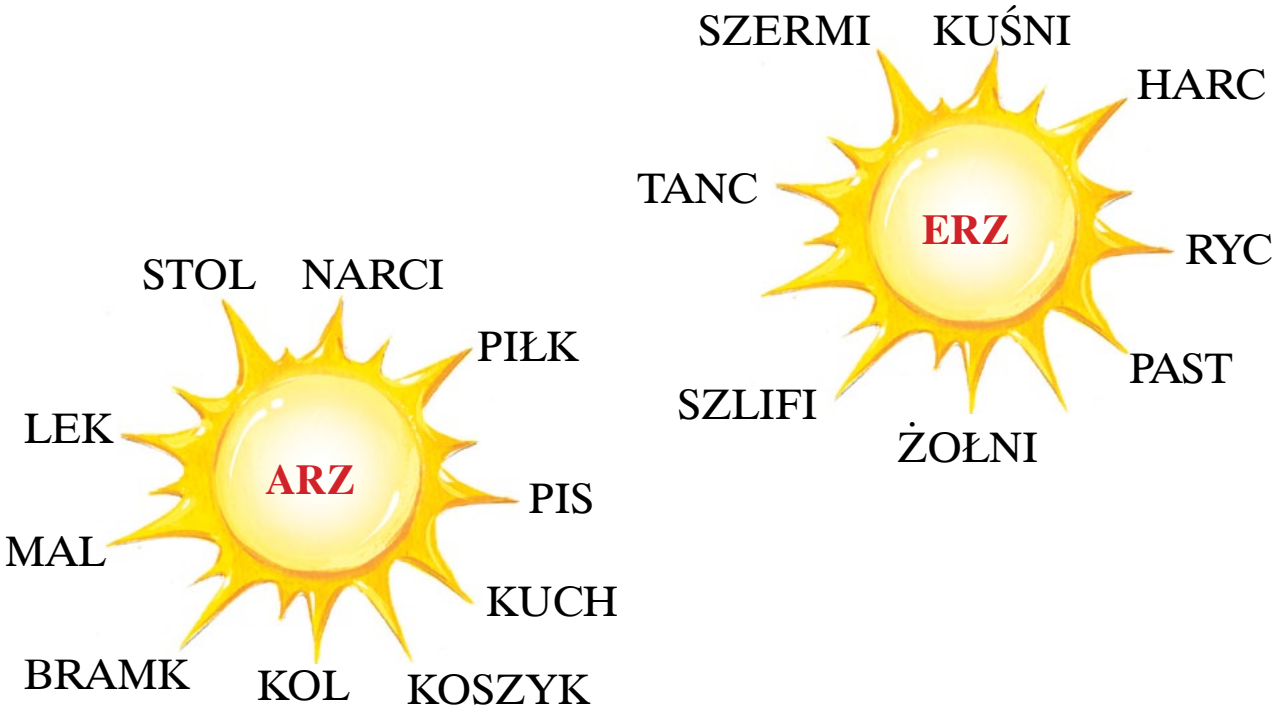

Ćwiczenie 7

▶ a) Zaznacz prostokąt z literami, które tworzą podpis do każdego obrazka.

▶ b) Zakryj podpunkt a i podpisz poniższe rysunki. Sprawdź, czy nie popełniłeś błędu.

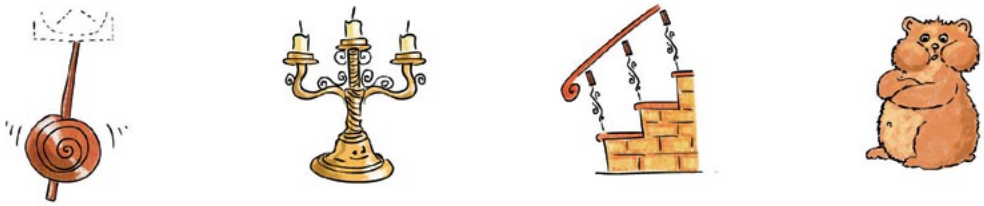

Odegrajcie w parach następującą scenkę. Koleżanka lub kolega namawia cię usilnie do zrobienia czegoś, na co nie masz ochoty. Odmów, ale w taki sposób, żeby nie urazić tej osoby i żeby przestała cię namawiać.

Ćwiczenie 12

Do podanych ciągów skojarzeń dopisz odpowiednie wyrazy. Możesz skorzystać z podpowiedzi, odczytując wyrazy z ramek.
Uwaga! Wszystkie wyrazy to przykłady wyjątków w pisowni „rz” po spółgłoskach.

pracowitość łąka kwiat ul miód – ____

pole roślina żniwa mąka chleb – ____

krzew Wielkanoc ozdoba koszyczek – ____

sylwetka zarys układ forma wygląd – ____

edukacja nauka wiedza przygotowanie poziom – ____

Ćwiczenie 13

Zaznacz dwie identyczne pszczoły.

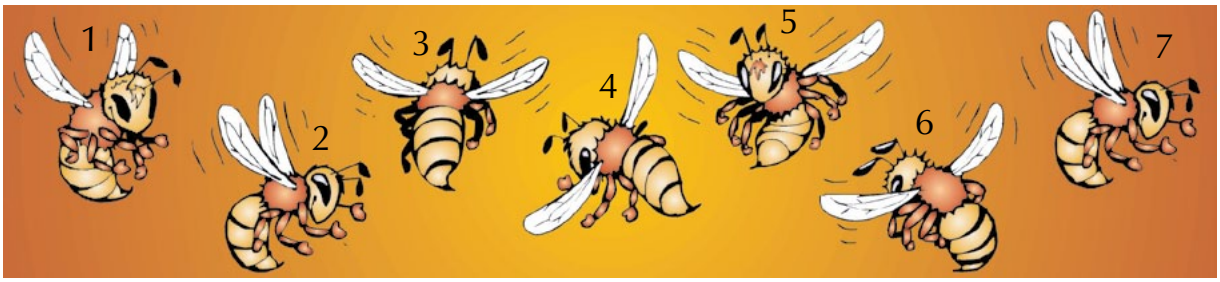

Ćwiczenie 14

▶ a) Reguła dotycząca pisowni „rz” po spółgłosce „w” nie dotyczy wyrazów, w których zamiast „w” słychać „f”.
W tekście o Krzysiu wyrazy te wyróżniono na niebiesko. Ułóż z nimi zdanie.

9 Zapisz wskazaną literę pod każdym z wyrazów. Odczytaj hasła i zapisz je w liniaturze, starannie łącząc litery.

bąk 1	bak 2	gol 3	mol 2	noc 1

pas 1	kit 2	łoś 1	rak 3	hak 2

pas 3	bąk 3	las 2	pęk 3	bak 2	pan 3	kot 1	bal 2

rok 3	sok 1	lis 2	pąk 2	żuk 1	kęs 1	mak 2

• Otocz pętlą obrazki przedstawiające przedmioty, którymi mogą się bawić chłopcy z dziewczętami.

Ćwiczenie 12

Do podanych ciągów skojarzeń dopisz odpowiednie wyrazy. Możesz skorzystać z podpowiedzi, odczytując wyrazy z ramek.
Uwaga! Wszystkie wyrazy to przykłady wyjątków w pisowni „rz” po spółgłoskach.

pracowitość łąka kwiat ul miód – ____

pole roślina żniwa mąka chleb – ____

krzew Wielkanoc ozdoba koszyczek – ____

sylwetka zarys układ forma wygląd – ____

edukacja nauka wiedza przygotowanie poziom – ____

Ćwiczenie 13

Zaznacz dwie identyczne pszczoły.

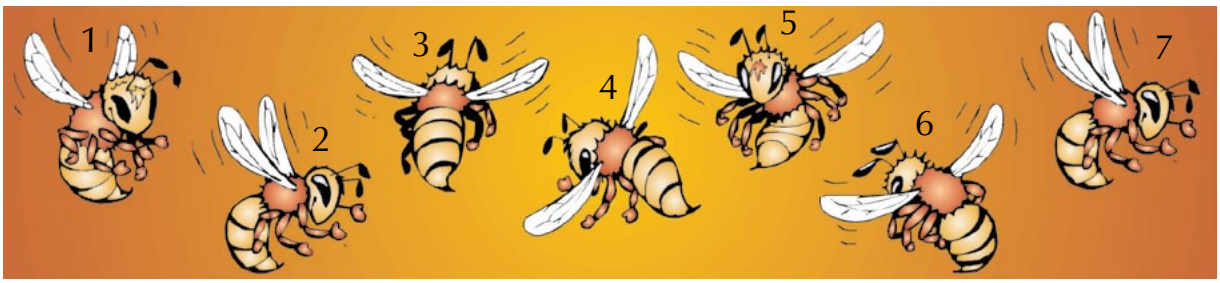

Ćwiczenie 14

▶ a) Reguła dotycząca pisowni „rz” po spółgłosce „w” nie dotyczy wyrazów, w których zamiast „w” słychać „f”.
W tekście o Krzysiu wyrazy te wyróżniono na niebiesko. Ułóż z nimi zdanie.

Ćwiczenie 10

Poproś kogoś o przeczytanie pojedynczo podanych wyrazów. Po usłyszeniu każdego wyrazu powiedz jego zdrobnienie zawierające „ó”.

nogi rogi koza osoba brzoza pszczoła czoło stopa

Uczniowie rysują dla siebie maskę potwora: śmiesznego, strasznego, dziwnego – według własnego pomysłu. Wymyślają imię i wycinają maskę. Następnie każdy po kolei przykłada sobie maskę do twarzy i przedstawia się oraz krótko opowiada, jakim jest potworem.

Ćwiczenie 15

► a) Uzupełnij zdania, wybierając właściwe wyrazy z ramki.

kózka bawół bóbr soból móol myszołów sokół wół pszczółka

1. Jeśli ktoś bardzo żałośnie płacze, mówimy, że płacze jak _____.

2. O kimś bardzo pracowitym mówimy, że jest pracowity jak _____.

3. O czymś, co nie pasuje do czegoś innego, mówimy, że pasuje jak _____ do karety.

4. O kimś, kto bardzo dużo czyta, mówimy, że to _____ książkowy.

► b) Do wyrazów, którymi uzupełniłeś powyższe ćwiczenie, zapisz rymujące się wyrazy.

1. _____ 2. _____

3. _____ **4.** _____

Ćwiczenie 3

Poproś kogoś o przeczytanie podanych zdań. Na końcu każdego dopowiedz wyraz, który pasuje do treści i się rymuje.

W Pacanowie kozy kują, więc kowale nie ...
Naostrzę swoje ołówki za pomocą ...
Uważajcie na Urszulkę, zaraz poplami ...
Jaki biedny ten Kopciuszek, łzy mu kapią na ...
Nowakówna to ma główkę, rozwiąże każdą ...

Ćwiczenie 4

Prezenterowi udzielił się nawyk Huberta Sahary. Zaczął rymować. Podkreśl w wywiadzie rymowane wypowiedzi prezentera. Przeczytaj je.

Ćwiczenie 5

Gdybyś był na miejscu prezentera, jakie pytanie zadałbyś Hubertowi? Zapisz to pytanie i odpowiedź, której twoim zdaniem udzieliłby nasz bohater. Pamiętaj o tym, żeby była rymowana.

Ty:

H.:

11

Łamigłówka Bratka

Bratek ułożył wzory ze słomek do picia mleka. Policz trójkąty w każdym wzorze. Zapisz ich liczbę w okienkach.

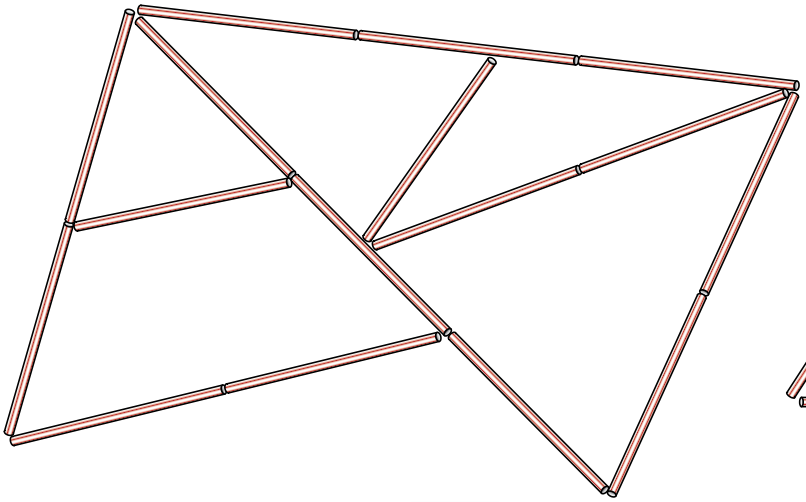

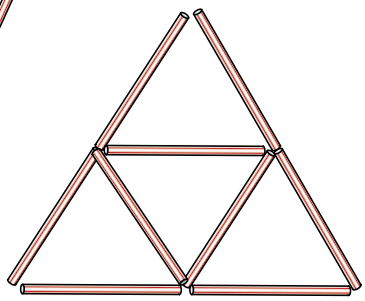

liczba trójkątów: ☐

liczba trójkątów: ☐

- Ułóż własne wzory z kredek, a potem narysuj te wzory w okienkach.

12

Policz zabawki w kramiku i pokoloruj na czerwono tyle koralików, ile jest wszystkich zabawek. Policz książki w kramiku i zamaluj na zielono tyle koralików, ile jest wszystkich książek.
W czerwone okienko wpisz liczbę zabawek, a w zielone okienko – liczbę książek.
Czego jest mniej?

16

Łamigłówka Bratka

Połącz liczby najpierw od największej do najmniejszej przy zielonych kropkach, a następnie od najmniejszej do największej przy czerwonych kropkach, a dowiesz się, kto się bawi piłką.

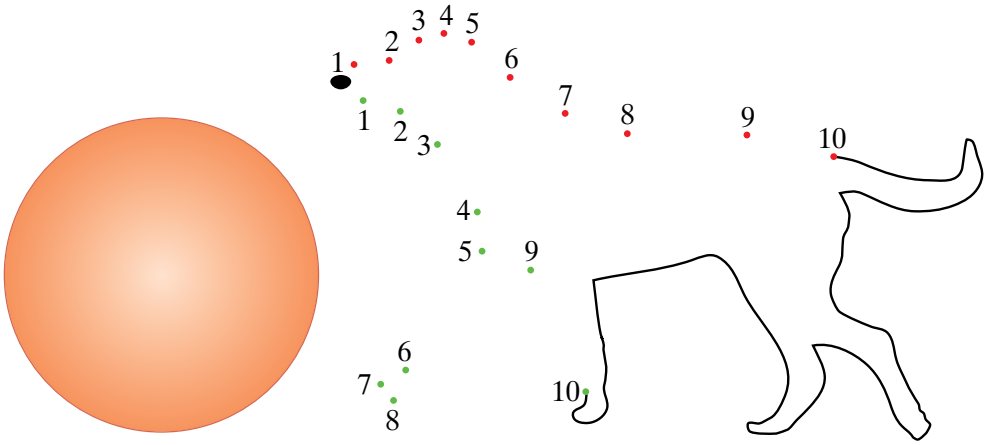

- Pokoloruj rysunek według własnego pomysłu.
- Naklej na piłce tyle samo piegów, ile jest szczeniaków w domu Dominika.

Ćwiczenie 23

Za pomocą szyfru odczytaj hasło.

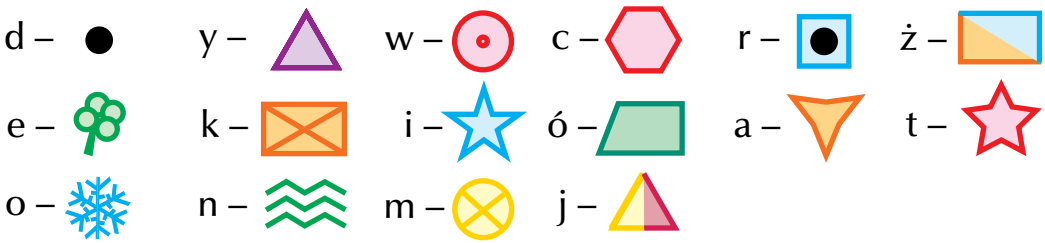

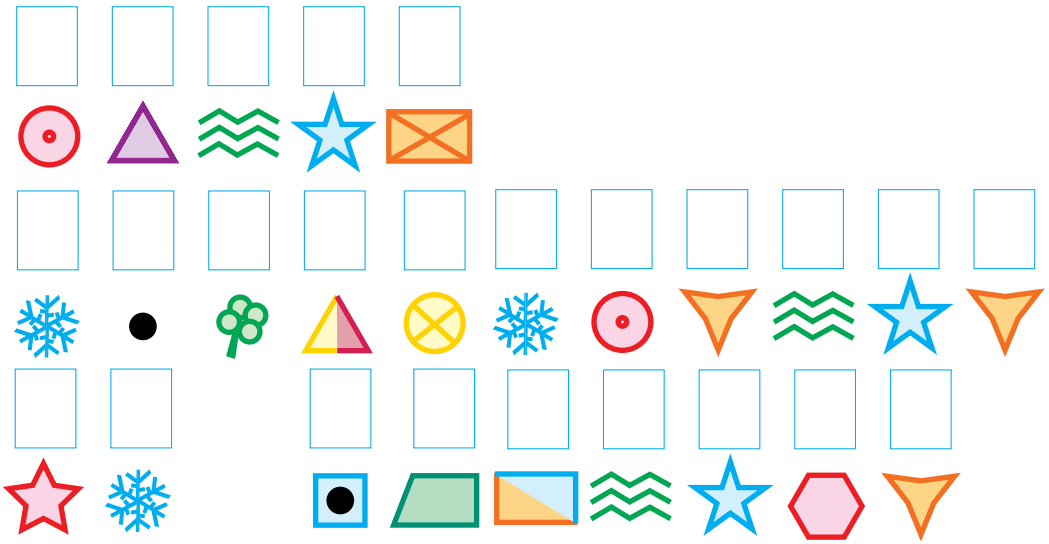

Ćwiczenie 38

Wpisz litery w kratki o odpowiednich numerach i odczytaj hasło.

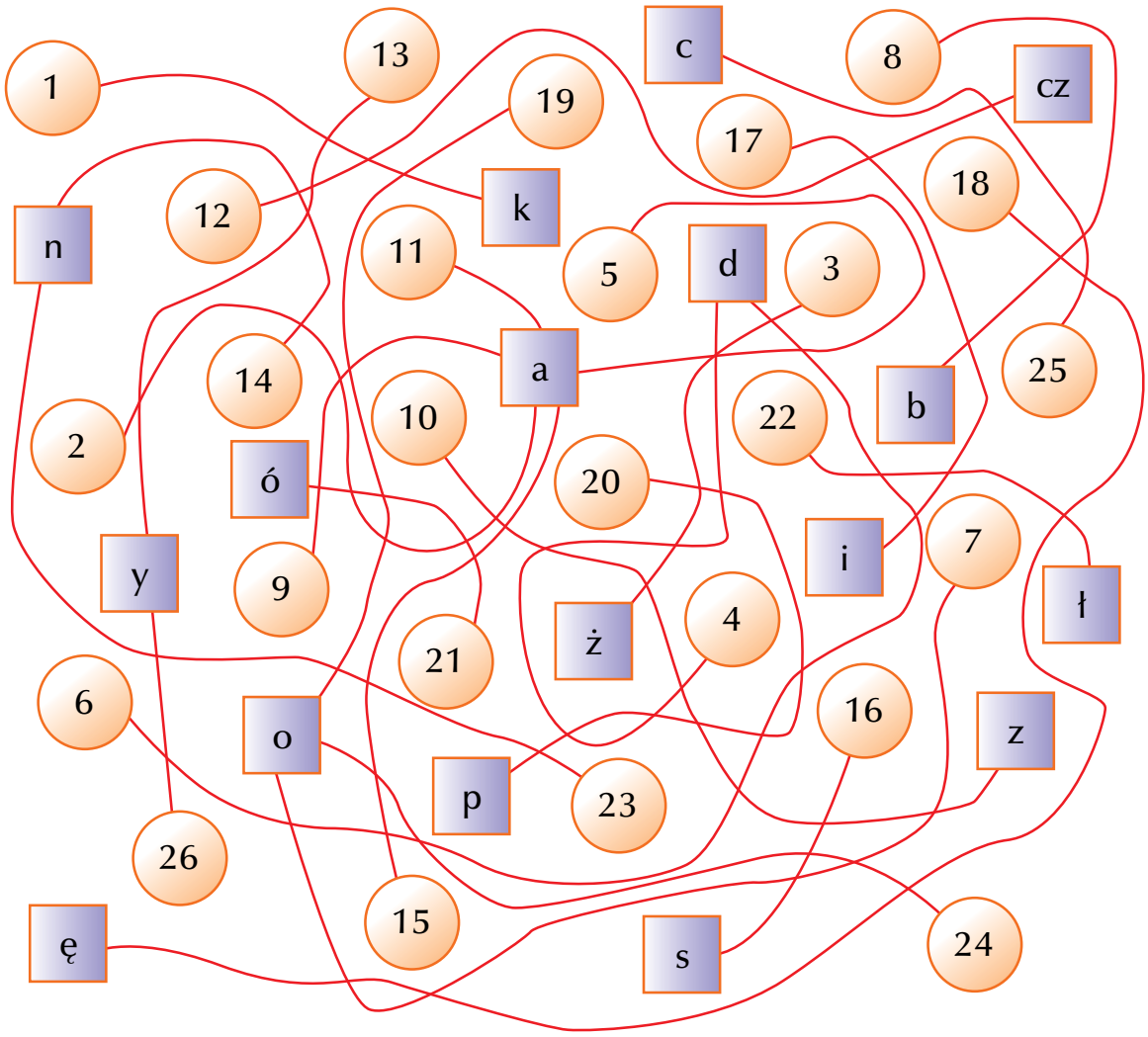

1	2	3	4	5

6	7	8	9

10	11	12	13	14	15

16	17	18

19

20	21	22	23	24	25	26

Ćwiczenie 6

Zamień ułamki niewłaściwe na liczby mieszane. Wpisz te liczby w odpowiednie łatki w lustrzanym odbiciu żyrafy.

PODPOWIEDŹ

$$\frac{13}{2} = 6\frac{1}{2}$$

$$\frac{8}{3} = 2\frac{2}{3}$$

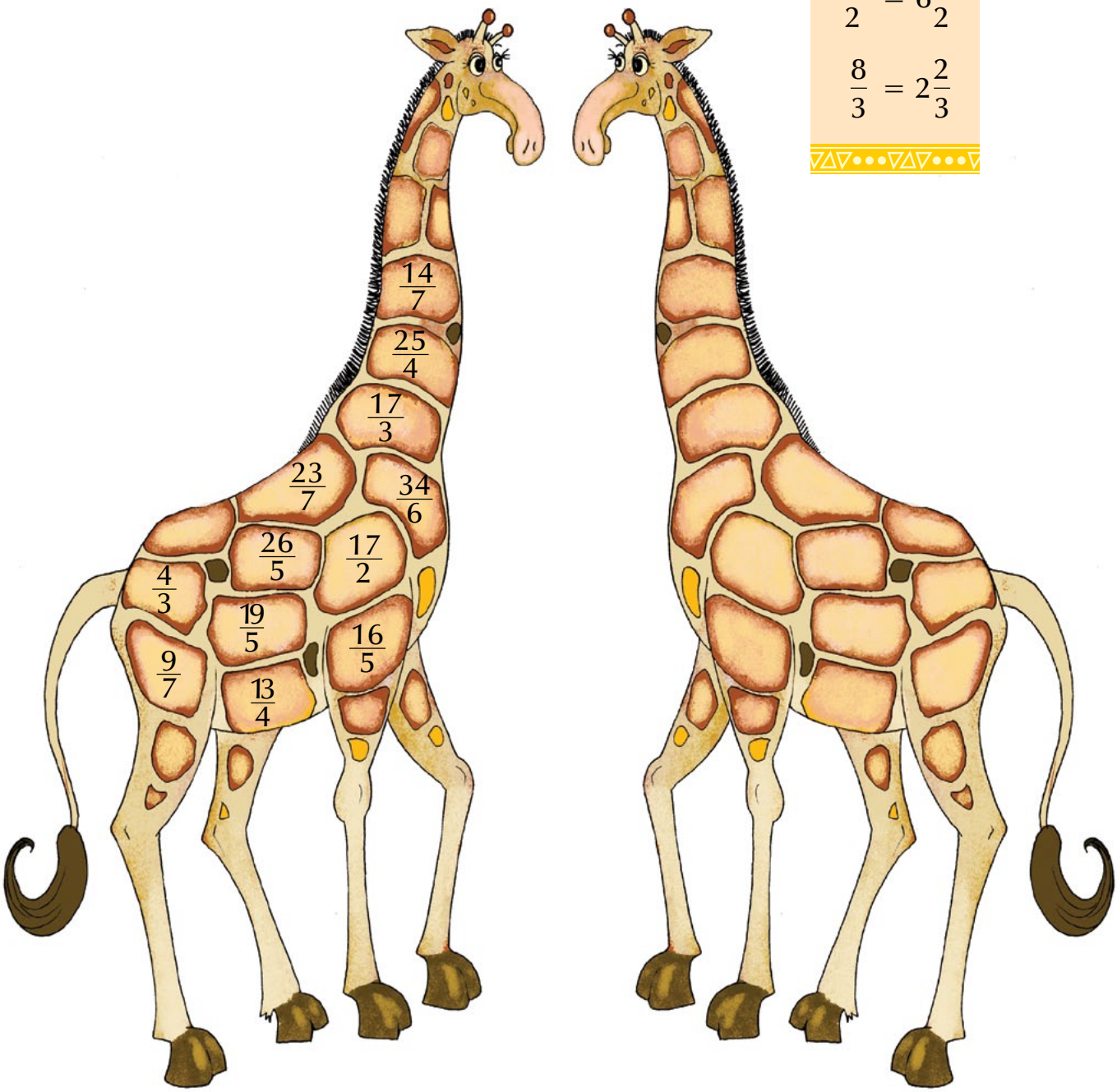

Ćwiczenie 3

Przeczytaj krótką informację na temat kontynentu.

Afryka zajmuje $\frac{1}{5}$ powierzchni lądowej Ziemi. Największą wyspą należącą do tego kontynentu jest Madagaskar.

W tabelce zamieszczono informacje o największych miastach kontynentu. Na tej podstawie wykonaj podane niżej polecenia.

Największe miasta Afryki		
Miasto	**Państwo**	**Liczba mieszkańców miasta**
Kair	Egipt	7 734 600
Lagos	Nigeria	8 789 000
Kinszasa	Demokratyczna Republika Konga	7 786 000
Aleksandria	Egipt	3 812 000
Luanda	Angola	2 776 000

A. Wypisz miasta w kolejności, zaczynając od najbardziej zaludnionego.

B. Zapisz słownie liczbę mieszkańców Kairu i Luandy.

POMOCE Z SERII ORTOGRAFFITI

GRY MATEMATYCZNE

Aktywne i ciekawe utrwalanie wiadomości i umiejetności

KARTY ORTMAGICZNE

Wielozmysłowe utrwalenie poprawnej pisowni trudnych wyrazów

KARTY ORTOBRATKI

Nauka zasad ortografii poprzez zabawę

ALFABET SENSORYCZNY

Wielozmysłowa nauka i utwalenie liter

OPERON
Edukacja jest podróżą
Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON
www.ortograffiti.pl
e-mail: info@operon.pl
tel. 58 679 00 00